

SHORT NOTICE QUESTION FOR ANSWER ON THE DAY

(but not taken up)

Q.—28. Sri V. S. PATIL (Belgaum).—

Will the Government be placed to state :—

(a) whether the Autorickshaws drivers at Belgaum had resorted to strike on 23rd March 1965 by stopping the plying of all those rickshaws ;

(b) if so, the reasons for strike ;

(c) what were the grievances of the Autorickshaws Drivers and what steps Government have taken to remove them ?

A.—Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—

(a) Yes.

(b) and (c) On 22nd March 1965, the Assistant Superintendent of Police under training Shri C. Dinakar checked an Autorickshaw No. MYL 519 driven by Driver Krishna Peeraji Patil. Driver was not in uniform and had no documents pertaining to the vehicle. Driver misbehaved with the Asst. Superintendent of Police and used criminal force on him with the help of another. Driver and his associates have been arrested for obstructing the Assistant Superintendent of Police in the legal discharge of his Official duties. Case taken against him for offences under Sections 353-183 I.P.C.

Calling Attention to a Matter of Urgent Public Importance under Rule 63

Sri K. P. GADAG (Gadag).—I beg to call the attention of the Minister for Education to the death of School children at Gadag-Betgeri due to food poisoning.

† Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—On 25th March 1965 a girl belonging to Kannada Girls' School, Betigeri, was admitted to the Basel Mission Hospital at Gadag and died the same day. Thereafter a large number of people had been admitted to the hospitals in Gadag and up to 4-4-1965, 117 indoor-patients and 260 out-door patients had been treated. Of these 12 had died. Apart from these 12 cases reported by the Hospitals, two cases of death have also been reported from the birth and death Register of the Municipality. From the annexure, it will be seen that 5 of the children who have died belong to primary schools serving mid-day meals. Out of the other 9, three were below 5 years and the others were not going to the Schools serving mid-day meals. Among the patients treated during the period there were many adults, ranging in age from 55 downwards and cases are still being reported. The Deputy

Commissioner has declared the Taluks of Gadag, Ron, Mundargi, Shirahatti and Navalgund as Cholera affected since 3rd April 1965. Government are awaiting the report of the Food Analysts on the food articles supplied. Meanwhile, it is learnt that the examination of the stools of the affected persons has revealed the presence of Cholera germs.

In Gadag-Betgeri Municipal area, over 4,000 children are fed daily by the mid-day meals scheme. The food is cooked in a central place by the Municipal Authorities. One cook and four helpers are employed and the food is distributed by the Municipal Van to the various schools. Out of the 29 schools involved, children from 12 schools only are included among the patients affected. In these 12 schools, about 1,700 children were fed on 26th March 1965. Of these about 1 per cent appears to have been affected.

Names of persons who died in Gadag-Betgeri, due to suspected food poisoning/Cholera recently.

Sl. No.	Name	Age	Date of death	Name of the School attended
1	Geethabai Pampan Hani-bal	7	25-3-65	Kannada Girls' School Betgeri
2	Imam Hublikar	5	26-3-65	Not Schoolgoing
3	Sumitra Gondkar @	9	26-3-65	Kannada Girls' School, Betgeri
4	Ashok Siddappa Pande	6	27-3-65	Kannada Boys' School, Betgeri
5	Shantrawa Shankrappa	3	27-3-65	Not Schoolgoing
6	Somasekharappa Sargara	10	27-3-65	Kannada Boys' School Betgeri
7	Godavari Joglekar *	11	27-3-65	Marathi Boys' School, Gadag
8	Rasia Begum Mahboob Sab *	8	27-3-65	Urdu Girls' School, Gadag
9	Amena Beg Chandisab	9	27-3-65	Not Schoolgoing
10	Pramila Gurunathsa Khode	2	29-3-65	do
11	Yamanappa Fakeerappa	7	30-3-65	Kannada Boys' School Betgeri
12	Kusuma Govinda Rao	3	30-3-65	Not Schoolgoing
13	Andanappa Ramappa	5	1-4-65	do
14	Ranava Shivappa Kalsawa	7	1-4-65	do

* Not admitted to any Hospital

@ Did not attend School since 7-3-65

(SRI S. R. KANTHI)

I have just received further report from the Special Officer, Mid-day Meals Scheme, which reads as follows:

Out of the 29 Schools which took part in the Mid-day Meals Programme in Gadag-Betgeri Municipal area, 12 Schools are in Betgeri and 17 Schools in Gadag. Out of the 12 Schools in Betgeri, 8 Schools were affected and out of the 17 Schools in Gadag, 4 Schools were affected. Out of 2,100 children fed in the programme, 72 had reported vomiting, etc. As already stated, out of the 14 children who died, only 5 were enrolled in the Mid-day Meals programme. Even amongst these, the Special Officer reports only 2 had taken mid-day meals during the week in question.

The Special Officer reports that the Municipal Van which distributed the Mid-day Meals was meant exclusively for mid-day meals work. The rumour that the Van meant for collecting rubbish was used for this purpose, is incorrect.

Out of the 14 children, 2 had not received hospital treatment. Their death was recorded in the Municipal records as due to small-pox and typhoid for the two cases. This is said to be a case of cholera. I know, Sir, that some people are disputing that it is not a case of cholera. I have kept an open mind and the Government will do their best to find out what it is.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ ಅದೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಾವು ಜೀವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡಲು ನಾನು ತಮ್ಮ ಪರವಾನಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ವಿವರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅನಂತರ ನಾನು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭಾ ಗೃಹದ ಮುಂದೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ ಅದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಫೊಟ್ಟಿಲೊಡೆದಂಥದಾಗಿ ಈ ಮಹಾ ರೋಗ ಈ ವಾಂತಿ ಭೇದಿ ಅಲ್ಲ ಈ ಮಿಡ್ಲೆ-ಮಾಲಿನಿಂದಲೇ ಹರಡಿತು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮೂಡಿದೆ. ಅದು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂಥ ವಿಷಯವೂ ಅದೆ. ಅನೇಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಬಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೇ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು, ಒಬ್ಬ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಿಡ್ಲೆ-ಮಾಲನ್ನು ತಿಂದು ಮತ್ತು ಮನೆಗೂ ಅದನ್ನೇ ತಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಅವನೂ ಅದನ್ನು ತಿಂದು, ಇಬ್ಬರೂ ವಾಂತಿ ಭೇದಿ ಯಿಂದ ಸಾಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ರೋಗ ಆ ಮಿಡ್ಲೆ-ಮಾಲಿನಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಜನರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಕು, ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಕ್ಷಾರಿಪಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಕ್ಷಾರಿಪಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮೊದಲೇ ನನಗೆ ಅರ್ಥಗೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಅವಕಾಶವಾದ ಕೂಡೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ.....

† Sri. S. R. KANTHI.—Sir, I have already said that Gadag-Betgeri people for instance and Dharwar District people are very much agitated on the point. I have already met to-day morning Mr. Gadag and he had showed me the Paper in which something had appeared about it. You see that in Bangalore, we do not get the entire information, but Hubli-Dharwar Press has supplied information on a large scale. I assure him that I will look into the question very carefully. I have also said that the food has been sent to the Food Analyst and it is being looked into. The first reports that I have received and the CARE Organisation has received is that it is on account of Cholera; it might have started with mid-day meal in Gadag-Betgeri in a small way and then flared up. After all, 28 boys took meals in the mid-day meals and a few of them died. But 117 people have been admitted to the Hospital and 206 have been treated and it cannot all be a case of food poisoning on account of mid-day meals. It is a case of cholera and not a case of mid-day meals. If the Hon'ble Member wants to prove that it is a case of food poisoning by the mid-day meals, as it is his firm idea, I do not want to dispute it. But let the analysis of the Food Analyst come to us. The agitation there is not yet over. It is still going on. Our Special Officer has gone there; CARE people also had been there; the Police also have made a report; Doctors also have opined; the best evidence to my mind is the analysis at the K.M.C. Hospital in Hubli because they are the best people to give us the real facts. So, Sir, let us not in anyway be guided by our own opinion, because after all opinions are bound to differ and when so many children or so many people died or were affected, naturally there is a sort of agitation or emotion like that. I do not want to hurt the feelings of Gadag-Betgeri people. I assure them including my friend Sri Gadag that this question will be thoroughly examined. If he means that it is a case of food poisoning, certainly steps will be taken against those persons who have been responsible for it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಕ್ಷಾರಿಪಿಕೇಷನ್ ಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ: ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಿಡ್ಲೆ-ಪಾರ್ಸ್ ನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ ಬಹಳ ಕೊಳೆಯದ ಕೂಡಿಕೆಯೂ, ಆಹಾರಿಲಯಲ್ಲಿದ್ದು ಗರ್ಭದ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು, ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲೂ ದುರ್ಗಂಧದ ವಾಸನೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ನೋಡಲು ಒಂದು ಪಂಚನಾಮ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲೂ ದುರ್ಗಂಧ ವಾಸನೆಯುತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್-ರವರು ಈ ದಿವಸ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಈ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬೇರಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಫೀಲ್ಡ್ ವರ್ಕರಾದ ಕಾಚ್ಚರ್ ಅಪರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಗದಗ್-ಬೆಟಗೇರಿಯ ಮಿಡ್ಲೆ ಪಾರ್ಸ್ ಸೆಂಟರು ಒಂದು ಮಾದರ್ ಸೆಂಟರಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲ ವೈವಸ್ಥೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ)

ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ತಾರೀಖು 25-26 ರಲ್ಲಿ ಪಂಚನಾಮೆ ಮಾಡರಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಆ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಆ ಮಿಡ್ವೇ-ಮಾರ್ಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆಯ್ಯಾ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ, ಆ ತಿಂಡಿಯ ಸಾಮಾನನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಾನೇನಿತ್ತು ಅದು ಸ್ಪ್ರೀಪರ್ ವ್ಯಾನು, ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನೋಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ: ನನಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ; ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಈಗ ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ರೀಪರ್ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಯ ಸಾಮಾನನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಿಂಡಿ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗೇ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ವ್ಯಾನಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಒಂದೇ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರೂ ಈ ತಿಂಡಿ ತಿಂದ ನಂತರ ಪಾಂಚಿ ಭೇದಿ ಹತ್ತಿ ಸಾಯುವುದೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಈ ತಿಂಡಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತಿಂಡಿ ಅವರಿಗೇ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಮನೆಗೆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ದೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆ. ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಇದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಒಂದು ವದಂತಿ ಇದೆ—ಅದು ಸರಿ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ—Subject to Correction ಹೆರ್ಟ್ ಆಫೀಸರು ಮತ್ತು ಡೀನ್ ಅವರು ಇತರ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿದರು ಮಿಡ್‌ಡೇ ಮಾರ್ಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ದೋಷ ಇರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ಎಂಬ ವದಂತಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಇದೆ, ಇದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅವರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಆ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಎಂ.ಸಿ. ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಫಸ್ಟ್ ಅನ್ಯಾಲಿಸಿಸ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಕೇರ್ ಅವರು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. In the first report of Laboratory analysis it gives an indication that the children were suffering from sybrio-cholera. ಅದು ಹೊರತು ನನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಿಪೋರ್ಟೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಫುಡ್ ಪಾಯಿಸನಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಒಂದುಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕಾಲರಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಫುಡ್ ಪಾಯಿಸನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಾಲರಾ ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ರವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಫುಡ್ ಪಾಯಿಸನಿಂಗ್ ಅಂತ ಪೂರ್ವ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ಪದಾರ್ಥ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಗದಗ್ ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಕೆ ನಂದರ್ಬದ್ದಲ್ಲಿ ಫುಡ್ ಪಾಯಿಸನ್ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ: ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡೋಣ, ಎರ್ರಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ್.—ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ತಪ್ಪು ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು 31-3-1965 ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದು ಕಾಲರಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ.ಎಂ.ಸಿ. ಡೀನ್ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಃ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಡೀನ್ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅನರ್ಗತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲವೇ? ಜನರು ಆ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಜನ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 31-3-1965ನೇ ದಿವಸ ಕೇರ್ ಆಫ್ ನೈಸೇಷನ್ ಅವರು ನನಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ

In the first report of the laboratory analysis, it gives an indication that the children were suffering from sybrio-cholera.

ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದೇನೆ ಎನಾ ಅದು ಹೇಗೆ ಹರಡಿತು, ಡೀನ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದು ಯಾವುದೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗದಗ್, ಬೆಟಗೇರಿ ಅದರೂ ಒಂದೇ, ಧಾರವಾಡ ಅದರೂ ಒಂದೇ. 8 ಲಕ್ಷ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಿಡ್ ಡೇ ಮಿಲರ್ಸ್ ಉಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮಿಡ್ ಡೇ ಮಿಲರ್ಸ್ ಸ್ಕಿಂ ಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲುತ್ತದೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

OFFICIAL RESOLUTION

Re : Revision Settlement Report

(Debate continued).

Sri C. S. HULKOTI (Mundargi).—I had sent a Short Notice Question on the same subject. I want to know whether that will be admitted or answered.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will look into it.

Now, discussion on the Official Resolution can continue for some more time. I think there are many persons who want to speak. We shall allow the debate to go on for some more time before the Minister can reply.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕೆ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಾಸಕರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ವತ್ತು ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಒಂದು-ತೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದು ಈ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಆದಳತವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹಾಕಬಹುದಾದಂತಹ ಕಂದಾಯದ ಪರಿಮಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ರೈತನ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೆಂದರೆ : ಅವನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆಯೇ ಮತ್ತು ಈಗ ಹಾಕಿರುವುದು ಹಾಕಬೇಕಾದುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಹ ಅದನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಆತ ನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ದೇಶದ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತಿರತಕ್ಕ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರೂ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳೇ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶ 8-9 ಡಿಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ದಲ್ಲೇ ಪ್ರಗತಿಯಾಯಕವಾದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೇ ಮಾದರಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ದೇಶದ ರೈತರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕೂಲಿಗಾರರು ಎಲ್ಲರೂ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಭದ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆರೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾ ತೆರಿಗೆಯ ತಹಶೀಲ್ವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ